

Aktuālais pasaules ekonomikā

2025. gada 27. - 31. janvāris

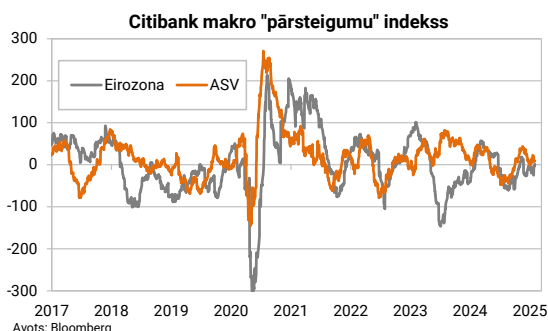
Simona Striževska

Ekonomiste

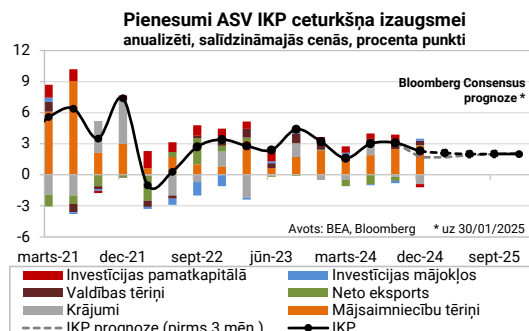
Simona.Strizevska@cbl.lv

- ASV iekšzemes kopprodukta izaugsme 4. ceturksnī palēninājusies līdz 0.6% jeb 2.3% analizētā izteiksmē** no vidēji 3% iepriekšējos divos ceturkšņos. Par spīti vājākam IKP rezultātam 4. ceturksnī, mājsaimniecību patēriņš gada nogalē paātrinājās, uzrādot straujāko kāpumu kopš 2023. gada sākuma. Uz leju ASV ceturkšņa izaugsmi pavilka krājumu samazinājums spēcīga mājsaimniecību pieprasījuma dēļ un uzņēmumu investīciju kritums, kas daļēji bija saistīts ar streikiem Boeing ražotnēs. Privāto patēriņu 4. ceturksnī un visa gada garumā turpināja uzturēt ienākumu pieaugums un iedzīvotāju vēlme brīvos līdzekļus novirzīt tēriņiem nevis uzkrājumiem. Uzkrājumi decembrī veidoja tikai 3.8% no rīcībā esošajiem ienākumiem. Tas bija zemākais līmenis kopš 2022. gada beigām. Pēc kritumiem iepriekšējos divos ceturkšņos 4. ceturksnī pie izaugsmes atgriezās arī investīcijas dzīvojamajā segmentā. Kaut arī pircēju aktivitāte esošo un jauno mājokļu segmentos gada nogalē atdzīvinājās un uzlabojās arī būvnieku noskaņojums, hipotekārās likmes ASV turas paaugstinātos līmeņos un var traucēt tālākai izaugsmei. ASV gada izaugsme 4. ceturksnī palēninājās līdz 2.5%, un 2024. gadā kopumā ekonomika uzrādīja 2.8% pieaugumu, gandrīz neatpaliekot no 2023. gada rezultāta (2.9%). Pēdējā laikā Bloomberg aptaujātie analītiķi turpināja paaugstināt ASV prognozes, taču paredz, ka šogad ASV IKP izaugsme bremsēsies – līdz 2.1%.
- Eirozonas ekonomika 4. ceturksnī palikusi stabila pēc izaugsmes iepriekšējo trīs ceturkšņu laikā.** Gada griezumā eurozonas iekšzemes kopprodukts pieauga par 0.9% otro ceturksni pēc kārtas un 2024. gadā bija par 0.7% lielāks nekā gadu iepriekš. Vairākas eurozonas lielvalstis uzrādīja vājus rezultātus gada nogalē – Vācijas un Francijas IKP ceturkšņa griezumā samazinājās pēc izaugsmes 3. ceturksnī un Itālijas IKP stagnēja otro ceturksni pēc kārtas. Vācijas ekonomikas apjoms saruka par 0.2% gan 4. ceturksnī, gan 2024. gadā kopumā. Eurozonas ekonomikas stagnācija 4. ceturksnī saskanēja ar negatīvo biznesa noskaņojumu reģionā gada nogalē. Jāsaka gan, ka jauno gadu eurozonas uzņēmēji iesāka uz nedaudz pozitīvākas nots. Atšķirībā no ASV, eurozonas IKP prognozes Bloomberg aptaujātie analītiķi turpināja pārskaitīt uz leju, sagaidot 2025. gadā 1% izaugsmi.
- Janvāra sēdē ASV Federālā rezervju sistēma uzlikusi likmju samazināšanas ciklu uz pauzes.** Ņemot vērā inflācijas paātrinājumu pērnā gada nogalē, noturīgu ekonomikas izaugsmi un salīdzinoši stabili situāciju darba tirgū, FRS atstāja dolāru likmi nemainīgu 4.25-4.50% līmenī un norādīja, ka neredz iemeslus, lai steigtos ar likmju mazināšanu. Saskaņā ar fjučeru cenām, tirgus dalībnieki šogad sagaida divus likmju pazeminājumus. Tas atbilst pēdējām FRS prognozēm, kuras tika nopublicētas decembrī. Investori pirmo likmju samazinājumu ASV patlaban negaida sevišķi ātrāk par vasaru.
- Atšķirībā no FRS, ECB janvāra sēdē turpinājusi pazemināt likmes, depozīta likmei sasniedzot 2.75%.** Likmju samazinājums par 0.25 procentpunktiem janvārī tika plaši sagaidīts un nesagādāja pārsteigumu. Spriežot pēc fjučeru cenām, investori paredz, ka ECB mazinās likmes arī nākamajā sēdē martā, līdz gada nogalei prognozēs ierēķinot vēl 3 samazinājumus par 0.25 procentpunktiem. Tādējādi depozīta likme 2025. gada nogalē varētu tikt pazemināta līdz 2% apgabalam. Pati ECB tradicionāli atturējās no jebkādam prognozēm par tālāko likmju mazināšanu, taču izteica pārliecību, ka pēc nesenā inflācijas paātrinājuma, tā atgriezīsies tuvāk 2% apgabalam.

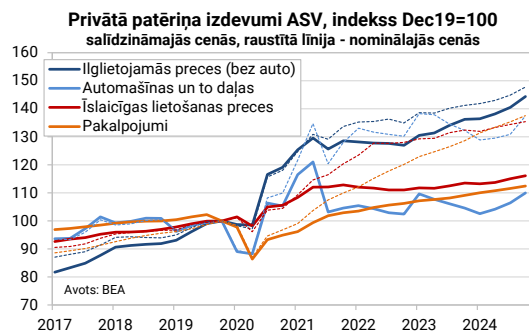
Makro pulss

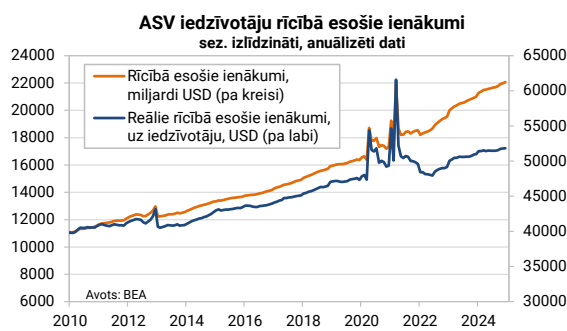
Krājumu kritums bremzē ASV izaugsmi 4. ceturksnī

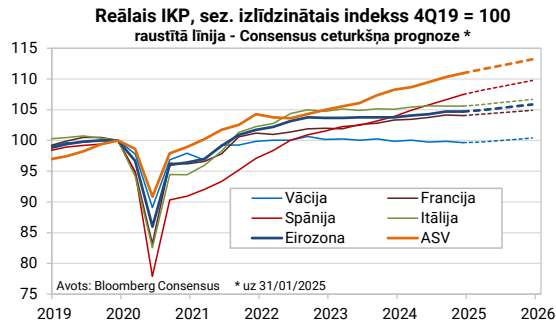
ASV patēriņš uz pārliecinoša augšupvērstā trenda

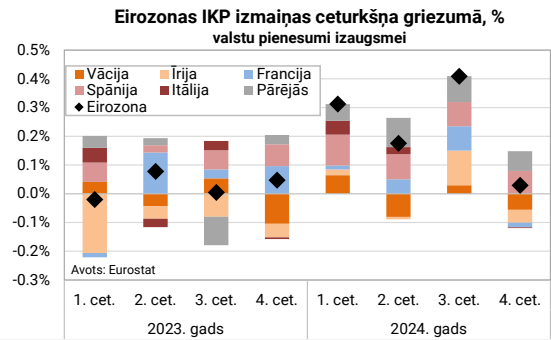
ASV tēriņu kāpumu uztur ieņēmumu pieaugums

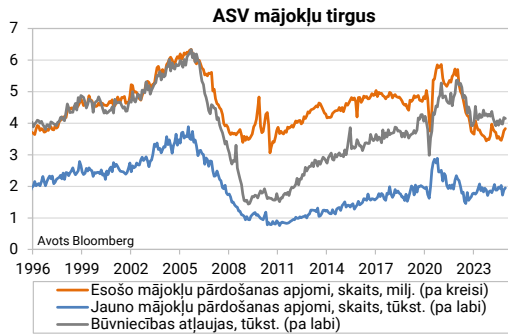
Eiropas ekonomikas apjoms stabilizējas 4. ceturksnī

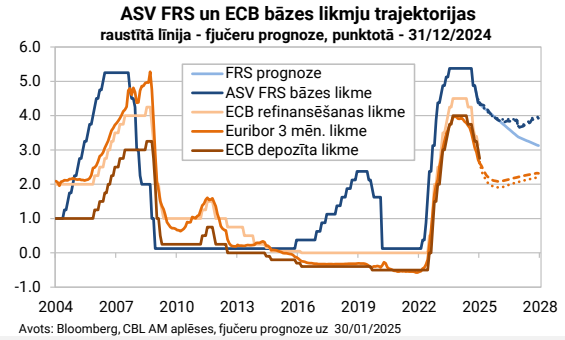
Vairākās eiropas valstīs IKP mazinājās gada nogalē

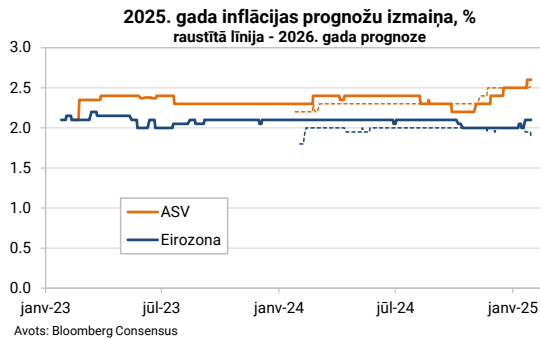
ASV mājokļu tirgū vērojamas stabilizācijas pazīmes

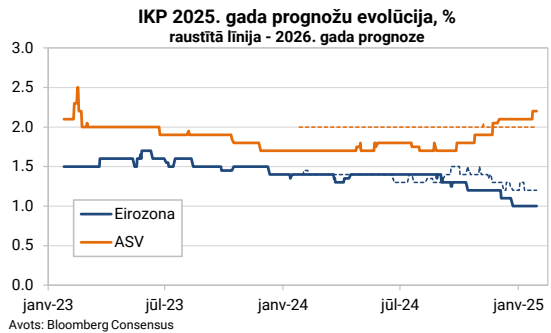
Procentu likmju trajektorijas

Consensus inflācijas prognozes

Consensus IKP prognozes

Apskata sagatavošanas datums: 31.01.2025.

Saistību neuzņemšanās atruna:

Šim apskatam ir informatīvs raksturs, un to nevar uzskatīt kā piedāvājumu vai rekomendāciju pirkt, turēt vai pārdot tajā minētos finanšu instrumentus. Apskatā iekļautā informācija uzskatāma par mārketinga paziņojumu Finanšu instrumentu tirgus likuma izpratnē un tā nav sagatavota, pamatojoties uz tādu normatīvo aktu prasībām, kas veicina ieguldījumu pētījumu neatkarību, kā arī nav pakļauta aizliegumam veikt darījumus pirms ieguldījumu pētījuma izplatīšanas. Šī apskata autori, kā arī CBL Asset Management IPAS, tās saistītie uzņēmumi vai pārstāvji neuzņemas atbildību par kādām neprecīzītātēm vai kļūdām, kā arī par apskatā iekļautās informācijas iespējamu izmantošanu, tostarp neuzņemas atbildību par tiešiem, netiešiem zaudējumiem (ieskaitot neiegūto peļņu), kā arī soda sankcijām, arī gadījumos, kad ir brīdināta par tādu iespējamību. Šajā apskatā ietvertā informācija iegūta no avotiem, kas tiek uzskatīti par uzticamiem (www.bloomberg.com, www.reuters.com, citu masu mediju, kā arī valstu biržu, centrālo banku un statistikas biroju, kā arī kompāniju mājas lapās atrodamo informāciju u.c.), tajā pat laikā CBL Asset Management IPAS negarantē sniegtās informācijas precīzītāti un pilnību. Apskatā paustā informācija un viedokļi attiecas uz apskata publicēšanas brīdi, un var tikt mainīti bez iepriekšēja brīdinājuma. Pārpublicēšanas gadījumā atsauce uz CBL Asset Management IPAS vai attiecīgajiem avotiem ir obligāta.